

Jaarstukken 2019

Inhoud

	pagina
Voorwoord	3
Inleiding	4
Jaarverslag	
1. Organisatie	5
2. Beleid	7
3. Onderhoud en Beheer	8
4. Externe contacten	12
5. Programmaverantwoording	13
Jaarrekening	
6. Jaarrekening	19

Voorwoord

Het afgelopen jaar stond ook in het teken van de herindeling. Binnen het bestuur is het voorzitterschap gerouleerd van Tynaarlo naar Haren en ligt op dit moment bij de nieuwe gemeente Groningen. Ik mag als voorzitter de kar nu trekken van deze gemeenschappelijke regeling. Het Paterswoldsemeer, de Hoornseplas en de omliggende recreatie- en natuurgebieden hebben betekenis voor omwonenden, verenigingen en bezoekers van het Meerschapsgebied. Een prachtig gebied om in te wonen, leven en te recreëren. Het hele jaar door.

Werkzaamheden binnen financiële kaders verricht

Ook in het afgelopen jaar heeft het Meerschapschap haar werkzaamheden weer binnen de afgesproken financiële kaders verricht. Het Dagelijks Bestuur complimenteert de medewerkers voor deze inzet.

Externe aangelegenheden

Project Lage Wal

Het project is in dit jaar afgerond.

Voor verdere informatie verwijs ik u graag naar dit jaarverslag.

I. Jongman
Voorzitter Meerschapschap Paterswolde
Haren, april 2020.

Inleiding

Voor u liggen de jaarstukken 2019 met daarin opgenomen het jaarverslag en de jaarrekening 2019 van het Meerschap Paterswolde.

In hoofdstuk 1 staat een beknopt overzicht van de opbouw van onze organisatie en de personalia.

Hoofdstuk 2 besteedt aandacht aan beleidsontwikkelingen en andere bestuurlijke zaken.

In Hoofdstuk 3 vindt u informatie over het onderhoud en beheer van ons gebied.

Hoofdstuk 4 gaat over de externe contacten van het Meerschap en de voorlichting en publiciteit.

Hoofdstuk 5 bevat de programmaverantwoording.

Hoofdstuk 6 bevat de gegevens van de jaarrekening 2019.

Naar wij hopen heeft u na het lezen van dit verslag een goed en compleet beeld gekregen van onze financiën en van de werkzaamheden en ontwikkelingen die in het jaar 2019 plaatsvonden.

1 Organisatie

In het Meerschop werken de gemeente Haren, Tynaarlo en Groningen samen aan het beheer van het Paterswoldsemeer, het Hoornsemeer, de Hoornseplas en omliggende recreatie- en natuurgebieden. Door de herindeling zijn dit vanaf 01-01-2019 nog de gemeente Tynaarlo en Groningen. In december 2019 is de gemeenschappelijke regeling aangepast per 01-10-2020 en daarin zijn de deelnemers aangepast naar de gemeente Groningen en gemeente Tynaarlo. In deze jaarrekening zal de voormalige gemeente Haren dan ook nog steeds genoemd worden.

Het Meerschop behartigt voor de samenwerkende gemeenten de belangen op drie beleidsterreinen;

- Recreatie
- Natuurbescherming
- Landschapsverzorging

Het Meerschop behartigt deze belangen onder meer door:

1. De instandhouding en verbetering van het natuur- en landschapsschoon;
2. Het onderhoud en de exploitatie van inrichtingen en eigendommen;
3. Het vaststellen van verordeningen, die de belangen van de recreatie, natuurbescherming of landschapsverzorging betreffen, al dan niet door strafbepalingen of bestuursdwang te handhaven;
4. Advisering over bouw- en bestemmingsplannen.

Opbouw en organisatie

Het Meerschop Paterswolde kent een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur, een voorzitter en een directeur/secretaris.

Het Algemeen Bestuur bestaat uit 10 leden:

1. Een lid uit elk college van B&W van de deelnemende gemeenten Tynaarlo en Groningen en voormalig Haren;
2. Twee leden uit de raad van de gemeente Tynaarlo;
3. Twee leden namens de raad van de voormalige gemeente Haren;
4. Drie leden uit de raad van de gemeente Groningen.

De drie gemeenteraden wijzen de leden aan de welke uit hun midden en uit het college worden afgevaardigd.

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de onder 1 genoemde drie leden.

Het Algemeen Bestuur wijst op voordracht van het Dagelijks Bestuur een voorzitter aan.

Daarbij is afgesproken dat het voorzitterschap per zittingsperiode van vier jaar rouleert tussen de DB leden uit de colleges van achtereenvolgens Tynaarlo, Haren en Groningen.

Het secretariaat van het Meerschop, bestaande uit de directeur/secretaris en de loco secretaris, zorgt voor de administratie, de beleidsvoorbereiding en advisering, het voorbereiden van de bestuursvergaderingen, de correspondentie en de contacten met overheidsinstanties, marktpartijen en publiek.

Verder zijn bij het Meerschop een beheerder en twee onderhoudsmedewerkers in dienst. Zij zijn belast met het dagelijks onderhoud en het toezicht op de terreinen.

De bediening van de brug en de sluis tussen het Hoornsediëp en het meer wordt verzorgd door een medewerker van Iederz van de gemeente Groningen en vrijwilligers.
Op drukke dagen wordt er extra schoongemaakt en hiervoor worden externe partijen ingehuurd.

Personalia bestuur

Het voorzitterschap rouleert, bij afspraak in de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde 2016, van de gemeente Tynaarlo naar de gemeente Haren en vervolgens naar de gemeente Groningen. De voorzittershamer is momenteel in handen van de gemeente Groningen.

Het bestuur van het Meerschop Paterswolde bestond in 2019 uit de volgende leden:

Mevrouw **I. Jongman**, wethouder van Groningen, namens Christenunie, voorzitter van het Dagelijks Bestuur,

De heer **J.H. Lammers**, wethouder van Tynaarlo, namens de CDA, vicevoorzitter van het Dagelijks Bestuur vanaf 18 april 2019,

De heer **P. de Rook**, wethouder van Groningen, namens de D66, lid van het Dagelijks Bestuur, Mevrouw **C. Nieuwenhout**, gemeenteraadslid van Groningen voor GroenLinks,

De heer **J.P. Loopstra**, gemeenteraadslid van Groningen voor de PvdA,

De heer **B. de Greef**, gemeenteraadslid van Groningen voor de SP,

Mevrouw **M. Sloot**, gemeenteraadslid van Groningen voor Stadspartij van Stad en Ommeland,

De heer **T. Rustebiel**, gemeenteraadslid van Groningen voor D66,

Mevrouw **H. Kamminga**, gemeenteraadslid van Tynaarlo voor het Gemeentebelangen Tynaarlo,

De heer **K. Knot**, gemeenteraadslid van Tynaarlo voor het CDA,

Personalia medewerkers

Secretariaat

Mevrouw Hunziker directeur/secretaris

Mevrouw S. Loedeman, loco secretaris.

Overige personeelsleden

de heer **H. Homan** beheerder,

de heer **J. Reinds** medewerker onderhoud en toezicht,

de heer **F. Ubels** medewerker onderhoud en toezicht,

De sluis en brug aan de Hoornsedijk in Haren werden bediend door de heer L. Elsinga, werkzaam bij Iederzen door de heer G.J. Hummel en de heer J. Zuiverveld.

Molen De Helper wordt op zaterdag bediend door een vrijwillig molenaar, de heer R. Glazenburg.

Verder zijn er drie vrijwilligers werkzaam voor het Meerschop, dit zowel in het gebied als op het secretariaat.

Vergaderingen

Het Dagelijks Bestuur vergaderde op 25 maart, 20 september en 4 november.

Het Algemeen Bestuur vergaderde op 17 juni en 9 december.

2 Beleid

Vrijwilligers.

Het Meerschapschap vraagt sinds 2014 via haar website vrijwilligers voor diverse werkzaamheden. We hebben zes vrijwilligers. Twee van onze vrijwilligers zijn twee-wekelijks in ons gebied aanwezig om onderhoudswerkzaamheden te verrichten.

Handhaving openbare orde

In de bestuursvergadering van december 2013 is besloten structureel te gaan handhaven in het Meerschapsgebied. Tussen de gemeenten Tynaarlo en Groningen is in 2019 een samenwerkingsconvenant gesloten waardoor beide gemeenten mogen handhaven met hun BOA's in het Meerschapsgebied.

Plannen Best Western Hotel (voormalig Hampshire Hotel)

Begin 2014 heeft Het Hampshire Hotel aan het toenmalige Dagelijks Bestuur hun plannen voorgelegd. In grote lijnen houden deze plannen een upgradering in van het gebied achter het hotel. Om dit plan te kunnen realiseren moet er ongeveer 1,8 hectare Meerschapsgrond gebruikt worden. Deze grond wordt afgegraven ter vergroting van de wateroppervlakte die dan tot aan het terras van het hotel komt te liggen. Het Algemeen Bestuur heeft in haar vergadering van 4 februari 2015 besloten deze gronden beschikbaar te stellen. Het gebied blijft openbaar omdat het Meerschapschap eigenaar blijft. Het afgelopen jaar is er hard gewerkt aan uitvoering en de verwachting is dat in het voorjaar van 2020 alle werkzaamheden klaar zullen zijn.

Plannen de "Lage Wal"

Bij dit project hebben drie partijen een belang, De Provincie, het Waterschap en het Meerschapschap. Het plan omvat een reconstructie van de oostoever om een ecologische verbindingzone van Zuidlaardermeer, Paterswoldsemeer en Leekstermeer te creëren voor o.a. otter en bever.

In het ontwerp is rekening gehouden met de watersport, zo komt er een beperkte vooroever. De achterliggende polder wordt ook in het plan betrokken, de sloten worden verbreed.

Voor het project is een subsidie aangevraagd bij SNN en toegekend. Het project is in 2019 afgerond.

(Bron: droninger Instagram)

3 Onderhoud & Beheer

In dit hoofdstuk schenken wij beknopt aandacht aan het dagelijks onderhoud en de vervangingsinvesteringen. Voorts aandacht voor een aantal andere beheerszaken.

Onderhoudsplanning

De beheerder van het Meerschapsgebied heeft voor het onderhoud twee onderhoudsplanningen tot zijn beschikking nl. de planning "Jaarlijks onderhoud", waarin ook het dagelijks onderhoud is opgenomen en het "Meerjaren" investeringsprogramma.

Onze onderhoudsmedewerkers, Jan Reinds en Frans Ubels verrichten deze werkzaamheden onder leiding van beheerder Harald Homan van het Meerschapsgebied.

Vervangingsinvesteringen/groot onderhoud

In 2019 is er groot onderhoud gepleegd aan sluiswachtershuis, eilanden en een houten brug. Diverse beschoeiingen zijn vervangen o.a. bij de sloot van Ràth en de eilanden. Ook diverse slijtlagen op fietspaden zijn vervangen aan de Zunneriepe en Kaapse Baan.

Beheerszaken

Kengetallen / wat wordt onderhouden

Totale oppervlakte van het Meerschapsgebied ca. 880 hectare

Waarvan:

Water	288 hectare (waaronder Hoornseplas en de Lijte als zwemplekken)
Bos	56 hectare
Gras	57 hectare (waarvan 22 intensief, 14 extensief, 11 beweiding, 8 verpacht en 2 bermen e.d.)
Eilanden	11
Wandelpaden	lengte 5.000 meter
Fietspaden	lengte 9.000 meter
Asfaltwegen	lengte 3.500 meter
Beschoeiingen	lengte 15.150 meter (bestaande uit houten, beton, staal en puin/stortsteen)
Sloten	lengte 11.000 meter
Bruggen	13 (waarvan 11 van hout, 1 van staal en 1 van beton)
Parkeerterreinen	17 (waarvan 6 in onderhoud bij de gemeente Haren)
Fietsenstallingen	8 op diverse plekken in het gebied
Hekwerken	lengte 1.160 meter (bestaande uit hout en aluminium)
Verkeersborden	ca. 150
Meerschapsborden	10
Provinciale borden	12
Infopanelen	6
Afvalbakken	ca. 220
Banken	ca. 120

Wat staat er in dit gebied

Bezittingen

Molen De Helper
Sluis Nijveensterkolk
Sluiswachterswoning
Meerschapsboerderij

De Vuurtoren Zuidwesthoek
Kunstwerken Zunneriepe en het Baken
2 stuwen t.b.v. het beheren van het waterpeil
Boottrailerhelling
Botenhuizen
Camperplaatsen bij de Lijte
Toiletgebouwen
Speeltoestellen
Slagboom nabij Scandinavisch Dorp
Pont

Uitgegeven in erfpacht

Scandinavisch Dorp
Jachthaven Zuidwesthoek
Botenhuizen
Verenigingsgebouwen
Recreatiewoningen en caravans

Afvoervan afval

Het Meerschapsgebied heeft rond de tweehonderd afvalbakken in het gebied staan, welke 1 à 2 maal per week worden leeggehaald. Op zomerse dagen wordt bij de Hoornseplas dagelijks het afval afgevoerd. Het afval wordt in een grote container afgevoerd naar Stadsbeheer van de gemeente Groningen.

Naast het afval uit de afvalbakken treffen onze medewerkers ook veel gedumpt afval aan. Het gaat om huisvuilzakken die naast de afvalbakken worden gezet, verbouwingsmaterialen, huisraad, tuinafval en overig afval.

In 2019 is er 45.660 kg afval afgevoerd uit de vuilnisbakken en zwerfvuil. Aan snoeiafval is er 103.380 kg afgevoerd en 11.160 kg Japanse duizendknoop.

Evenementen

Het Meerschapsgebied is in trek voor het houden van sport- en andere evenementen. Aan het Meerschapsgebied dient vergunning te worden gevraagd voor het houden van dergelijke evenementen. Indien wordt voldaan aan de Algemene Verordening voor het Meerschapsgebied Paterswolde 2008 (AVMP2008) en andere wettelijke regels en er geen overlast wordt veroorzaakt voor bezoekers en omwonenden, wordt de toestemming verleend.

In 2019 werden door het Meerschapsgebied 79 vergunningen voor evenementen afgegeven.

Het gaat voornamelijk om sportieve evenementen en barbecues.

Het aantal afgegeven vergunningen voor versterkt geluid bedroeg 12, waarvan slechts 5 met geluid na 18.00 uur.

Openbare orde

Het toezicht in het gebied valt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur.

Daarnaast wordt er in het gebied toezicht uitgeoefend door de politiekorpsen van de basiseenheid Groningen Zuid/Haren en van Tynaarlo.

Handhaving in 2019 werd binnen het Meerschapsgebied uitgevoerd door onbeëdigde Buitengewoon Opsporings Ambtenaren (BOA's) van gemeente Groningen.

Sluispassages

In het jaar 2019 passeerden 1593 schepen de sluis aan het Hoornse diep. De sluis is de enige scheepvaartverbinding met het Paterswoldsemeer. Het aantal sluispassages met ca. 500 gedaald ten opzichte van 2018. Dit komt omdat de maand mei nog erg koel was en de nazomer was niet zo mooi als in 2018.

Molen De Helper

In het jaar 2019 mocht molen de Helper in totaal 754 bezoekers ontvangen. Dit is het aantal bezoekers dat daadwerkelijk in de molen is geweest. In totaal draaide de molen in 2019 gedurende 34 dagen met op 9 juni (Groninger Molenweekend) het hoogste aantal bezoekers (131). De openingstijden worden vaak op Facebook gepromoot om zo nog meer bezoekers te mogen ontvangen en te interesseren voor de molen ([facebook.com/molendehelper](https://www.facebook.com/molendehelper)). Het aantal bezoekers is iets minder in vergelijking met andere jaren. De oorzaak hiervan is het afsluiten van de toegang tot de molen in verband met de werkzaamheden aan de Lage Wal. In deze periode was de molen niet toegankelijk voor bezoek.

De molen draaide vaak op zaterdagmiddag in het zomerseizoen indien er genoeg wind was. In het winterseizoen iets minder in verband met slecht weer, w.o. vrieskou en de feestdagen. In 2019 heeft de molen daarnaast ook gedraaid tijdens het Nationale Molenweekend (11 mei, 82 bezoekers) en het Groninger molenweekend (9 juni, 131 bezoekers).

Aan internationale belangstelling voor de molen was er dit jaar geen gebrek. Op 16 juni kwam een cursusgroep vrijwillige molenaars vanuit Leer, Logabirum (Duitsland) onder leiding van Müllermeister Jan Eicklenborg langs voor een gastles. De verschillen en overeenkomsten van Duitse en Nederlandse molens en vrijwillige molenaars werden gezocht en gevonden. Een zeer interessante en gemoedelijke ontmoeting. Bovendien kwamen er veel internationale toeristen vanuit de hele wereld de molen bezichtigen. Getuigen hiervan zijn de vele vermeldingen in het gastenboek.

In 2019 ontmoette de oude techniek van de molen de alle modernste techniek in de vorm van een Porsche. Op 4 augustus kwam Porsche International met het nieuwste model van het merk langs voor een photoshoot. Een professioneel team bestaande uit 10 personen en 2 modellen nam uitgebreid de tijd om de sportauto, met de molen op de achtergrond, zo mooi mogelijk te belichten. Sinds deze dag is molen de Helper ook opgenomen in een beeldbank voor film -en photoshoot locaties (<https://www.locationbank.nl/locatie/2670/>).

Zoals ook in andere jaren werd de molen vaak gebruikt door bruidsparen als locatie voor hun bruidsreportage. Zelfs een andere vrijwillige molenaar verruilde zijn eigen molen voor de Helper als locatie van de bruidsreportage. Dit geeft wel aan dat molen de Helper in zijn omgeving waarschijnlijk één van de mooiste molens is in onze provincie.

Ook diende molen de Helper in 2019 wederom als instructiemolen voor aspirant molenaars. De cursisten volgen een cursus met een duur van 1,5 – 2,5 jaar, onder begeleiding van de molenaar, om na het behalen van hun getuigschrift zelfstandig op een molen te kunnen draaien. Het gehele jaar 2019 waren er 3 actieve cursisten. 1 cursist is inmiddels geslaagd en is gediplomeerd vrijwillig molenaar. De 2 overige cursisten hebben in het afgelopen najaar het toelatingsexamen succesvol afgelegd. In het aankomende voorjaar slagen zij hopelijk voor het landelijke examen. Molen de Helper vervult hiermee een zeer belangrijke rol als broedplaats voor nieuwe molenaars voor de gehele provincie. De molen draagt hiermee bij aan het behoud van ons nationaal cultureel erfgoed en het behoud van het molenaarsambacht.

Molen de Helper (Bron: Jacob Jan Ekema Instagram)

Bezoekersaantallen Hoornseplas

De zomer werd gekenmerkt door zeer warm, zeer zonnig en zeer droog weer. Alle zomermaanden waren warmer dan normaal, sinds 1901 waren er slechts 3 zomers warmer. De zomer was met gemiddeld over het land 184 mm regen aan de droge kant. *(Bron: KNMI)*

Het aantal bezoekers aan de Hoornseplas in de zomermaanden mei tot en met augustus schatten wij in op ca. 200.000. Dit is een lager aantal dan in 2018. Dit is veroorzaakt door de zwemmersjeuk meldingen van de afgelopen zomer.

Het aantal bezoekers op mooie dagen rond het gehele meer wordt door ons geschat op ongeveer 25.000.

Daarnaast zijn nog de wandelaars die met hun hond en/of kinderen een rondje langs de Hoornseplas lopen. Deze worden door ons op zo'n 10.000 geschat.

Preventie zwemmersjeuk Hoornseplas

Zwemmersjeuk wordt veroorzaakt door de larven van parasitaire wormen, trichobilharzia genaamd. Deze parasieten zijn met het blote oog niet te zien.

De larfjes (ook wel cercariën) zijn afkomstig van een slak en gaan op zoek naar een watervogel. Daarbij kunnen ze per toeval bij een zwemmer terecht komen. Een larfje dat in de huid doordringt sterft daar en geeft een afweerreactie die jeuk veroorzaakt. Zichtbaar op de huid zijn rode bulten, die niet alleen erg kunnen jeuken maar ook branderig kunnen aanvoelen. Het optreden van zwemmersjeuk houdt verband met een aantal factoren die een beheerder van een zwemgelegenheid in natuurwater niet in de hand heeft, zoals de watertemperaturen en de aanwezigheid van watervogels. Dit jaar is de plas wederom van waterplanten ontdaan ten behoeve van de veiligheid van de zwemmende recreant en ter bestrijding van zwemmersjeuk. Dit jaar zijn er helaas meerdere meldingen ontvangen betreffende zwemmersjeuk. Onderzoek van de aanwezige slakken en DNA onderzoek van het water kon echter geen definitief uitsluitsel geven over de oorzaak van de zwemmersjeuk.

Zwemwaterkwaliteit Hoornseplas en de Lijte

De kwaliteit van het zwemwater van de Hoornseplas en van de Lijte, wordt in het zomerseizoen elke twee weken gemeten door het laboratorium van waterschap Hunze en Aa's. De kwaliteit van het water van de Hoornseplas is het hele seizoen gekwalificeerd als goed (m.u.v. zwemmersjeuk). Bij de Lijte was vanaf half juni een waarschuwing van kracht in verband met blauwalg die is omgezet in een negatief zwemadvies tot eind juli.

Vandalisme en Diefstal

Ook in 2019 zijn we niet gevrijwaard gebleven van vandalisme en diefstal.

Diverse malen zijn fietspaden in ons gebied met olie besmeurd. En tijdens de vuurwerkperiode zijn een aantal nieuwe afvalbakken opgeblazen.

4 Externe Contacten

Om de belangen van het Meerschop goed te vertegenwoordigen bestaat er veelvuldig contact met overheidsorganisaties, verenigingen en ondernemingen in het Meerschapsgebied en met landelijke en regionale organisaties die zich bezighouden met recreatie, landschapsinrichting en natuurbescherming.

Contacten met organisaties

Uiteraard onderhoudt het Meerschop Paterswolde veelvuldig contact met de deelnemende gemeenten. De gemeenten worden zorgvuldig op de hoogte gehouden van de zaken die in het bestuur van het Meerschop worden besproken. De vergaderstukken van zowel de vergadering van het DB als die van het AB worden aan de deelnemende gemeenten toegezonden.

Daarnaast worden contacten onderhouden met andere overheidsorganisaties zoals de provincies Drenthe en Groningen, Regio Groningen-Assen, Dienst Landelijk Gebied, Recreatieschap Drenthe en het Ministerie van LNV, Politie Haren, Groningen-Zuid en Drenthe, Waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's.

Regelmatige gesprekspartners zijn verder de organisaties op het gebied van natuurbescherming en -beheer, vooral de vereniging Natuurmonumenten en de diverse afdelingen van het IVN.

De laatste jaren steeds belangrijker geworden zijn de contacten met omwonenden via hun verenigingen.

Overige contacten

Op de website van het Meerschop staat informatie over onze organisatie en het gebied. De vergaderstukken van het Algemeen Bestuur worden ook op deze site gepubliceerd.

Nieuwtjes en gegevens over de kwaliteit van het ijs of het zwemwater worden regelmatig geplaatst.

Kijk vooral eens op www.meerschop-paterswolde.nl.

Voorlichting en Publiciteit

Informatieverstrekking

Het publiek richt zich voor informatie regelmatig tot het secretariaat of de beheerder van het Meerschop. Het Meerschop probeert zo goed mogelijk antwoord te geven op gestelde vragen. Belangstellenden en belanghebbenden kunnen de openbare vergaderingen van het Algemeen Bestuur bezoeken. Belangstellenden hebben de mogelijkheid om tijdens deze vergaderingen in te spreken op de agendapunten. Vergaderingen van het Algemeen Bestuur worden aangekondigd op onze website en belangstellenden kunnen de vergaderstukken online lezen en downloaden. Ook via onze website www.meerschop-paterswolde.nl wordt regelmatig nieuwe informatie over het Meerschop verspreid.

Sinds 2019 hebben we samen met het waterschap noorderzijlvest en de provincie Groningen een communicatieplan opgezet voor alle projecten rond het meer. Dit heeft de naam "Meer in balans" gekregen. En vanuit dit plan worden gezamenlijke nieuwsbrieven verspreid.

5 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk vindt u de programmaverantwoording voor 2019. De opbouw is als volgt:

Programmaverantwoording

Paragrafen

- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Bedrijfsvoering
- Financiering

Kengetallen

Programmaverantwoording

De doelstelling van het Meerschapschap is opgenomen in artikel 2 van de gemeenschappelijke regeling Meerschapschap Paterswolde 2016 en luidt: Het lichaam heeft binnen zijn gebied ten doel de behartiging van de recreatie, de natuurbescherming en de landschapsverzorging, waaronder begrepen het beheer van het (openbaar) water, voor zover dat bij de deelnemers berustte.

Bij het uitoefenen van deze taak achten wij de vrije toegang tot onze voorzieningen essentieel. Het effect van ons beleid is dat iedere bewoner en bezoeker van Stad en Ommeland de gelegenheid heeft om op een goede manier te recreëren binnen ons werkgebied.

Wij trachten dit effect te bereiken door enerzijds een goed onderhoud van de gerealiseerde voorzieningen en anderzijds door aanleg van nieuwe voorzieningen, waarbij wordt ingespeeld op wensen en behoeften in de samenleving.

De kosten, verbonden aan dit programma, vindt u terug in het overzicht van baten en lasten.

De kosten worden voornamelijk gedekt door commerciële inkomsten (verhuur en verpachtingen), incidentele verkoop van eigendommen, bijdragen van de deelnemende gemeenten en door gebruik te maken van geldende subsidiebronnen.

Uit de, in de jaarrekening opgenomen financiële beschouwing, blijkt dat het Meerschapschap in 2019 binnen de gemeentelijke bijdrage is gebleven.

Weerstandsvermogen

Het Meerschapschap heeft voor de thans voorzienbare risico's diverse reserves en voorzieningen ingesteld, dit om toekomstige ontwikkelingen te kunnen opvangen. Een overzicht van deze reserves en voorzieningen treft u aan in het Overzicht Reserves en Voorziening en bij deze jaarrekening.

Het eigen vermogen ultimo 2019 bestaat uit de algemene reserve (€ 210.133,-), de reserve investeringen Meerschapsgebied (€ 331.401,-) en de reserve Lage Wal (€ 120.000,-).

De algemene reserve is vrij besteedbaar en kan worden gezien als weerstandsvermogen; met uitzondering van een bedrag van € 32.857,- waarop reeds beslag is gelegd voor planvorming in het kader van de beleidsvisie 2012.

Gelet op de leeftijdsopbouw en het aantal werknemers in de buitendienst loopt onze organisatie weinig risico. Bij langdurige ziekte van één of meer werknemers kan de organisatie voor onverwachte personeelsuitgaven komen te staan. Om dit ziekterisico te

gelegeren tijd zoveel mogelijk te kunnen opvangen is er de Voorziening Vervanging Personeel. Deze voorziening is op korte termijn toereikend. Daarnaast is er een ziekteverzuimverzekering afgesloten die na twee weken ziekte het salaris uitkeert. Voor het ingehuurd personeel (zie paragraaf Bedrijfsvoering) loopt het Meerschap geen risico's.

Het Meerschap is een gemeenschappelijke regeling. Deze rechtsvorm betekent dat uiteindelijk, als de financiële middelen van het Meerschap ontoereikend zijn, de deelnemende gemeenten de tekorten dienen aan te vullen.

Onderhoud kapitaalgoederen

Het dagelijks onderhoud van onze kapitaalgoederen vindt op een redelijk tot goed niveau plaats en ook zodanig dat recreanten er op een goede, veilige en plezierige wijze gebruik van kunnen maken. Uit de reguliere exploitatie kunnen onvoldoende middelen voor het dagelijks onderhoud worden ingezet. Al een aantal jaren wordt dit onderhoudsbudget overschreden. De onderhoudskosten nemen o.a. toe door vandalisme, verplichtingen vanuit andere overheidsorganen en de investeringen vanuit TRIP1 en de Meerweg. In de begroting 2019 is het onderhoudsbudget al iets verhoogd.

Daarnaast bestaat er een onderhoudsvoorziening Groot Onderhoud, waaruit die onderhoudskosten worden betaald die slechts eenmaal in een reeks van jaren voorkomen. Deze onderhoudsvoorziening is te laag. Mede daarom is besloten het resultaten van de jaarrekening 2017 en 2018 meteen toe te voegen aan de voorziening Groot Onderhoud. Ook voor het resultaat van deze rekening zal worden voorgesteld deze toe te voegen aan de voorziening Groot Onderhoud. Naast de gedoteerde grondopbrengsten begint de voorziening op niveau te raken. In de begroting 2021 komen we hierop terug.

Naar verwachting zullen de toekomstige (2020-2025) investeringskosten ongeveer €1,2 miljoen gaan bedragen. Dit heeft vooral betrekking op walbeschoeiingen. De uitvoering zal, gezien het budget voor vervangingsinvesteringen (€ 200.000,00 per jaar voor alle investeringsobjecten), in fases uitgevoerd moeten worden.

Bedrijfsvoering

Voor het Meerschap Paterswolde is richtinggevend de geldende begroting, de Beleidsvisie 2012, de planning van het dagelijks en groot onderhoud en de meerjarenplanning voor (vervanging) investeringen. In het verslagjaar 2019 is deze lijn voortgezet. Dat betekent dat onze voorzieningen op een verantwoorde wijze zijn onderhouden. Er is geïnvesteerd, passend binnen de financiële kaders van het Meerschap.

Het Meerschap heeft zelf een kleine personele bezetting. Voor het secretariaatspersoneel, de beheerder en de sluiswachters zijn dienstverleningscontracten afgesloten met de gemeente Groningen, waarbij in geval van (langdurige) ziekte voor vervanging wordt gezorgd.

De administratie wordt gevoerd door het "Shared Service Center" van de gemeente Groningen, binnen de voor het Meerschap geldende spelregels inzake administratieve organisatie en interne controle, het BBV en de eigen verordeningen.

Financiering

Algemeen

De Wet Financiering decentrale overheden (Wet fido) betreft de treasury van gemeenten en overheidslichamen.

Treasury is het sturen en beheersen van, verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Op grond van de wet is het Meerschop Paterswolde verplicht om zowel in de begroting als in de jaarrekening een zogenaamde treasury-paragraaf op te nemen, waarin verantwoording over het treasurybeleid wordt afgelegd.

Treasurybeheer

De kasgeldlimiet wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van de totale begrote bedrijfslasten van het Meerschop te nemen.

De netto vlottende schuld per kwartaal is het gemiddelde van de standen van deze schuld op de eerste dag van iedere maand in het desbetreffende kwartaal.

In het volgende overzicht wordt de werkelijke omvang van de kasgeldlimiet getoetst aan de wettelijke norm overeenkomstig de Wet fido.

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)			
	2019 1e kw.	2019 2e kw.	2019 3e kw.	2019 4e kw.
Omvang van de begroting per 1 januari (=grondslag)	921	921	921	921
1 Toegestane kasgeldlimiet:				
- in procenten van de grondslag	8,20	8,20	8,20	8,20
- in een bedrag	76	76	76	76
2 Omvang vlottende korte schuld:				
- opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- schuld in rekening courant	0	0	0	27
- gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
- overige geldleningen niet zijnde vaste schuld	0	0	0	0
3 Vlottende middelen:				
- contante gelden in kas	1	2	5	0
- tegoeden in rekening courant	452	201	415	0
- overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	0	0	0	0
4 Toets kasgeldlimiet:				
Totaal netto vlottende schuld (2 - 3)	-453	-203	-420	27
Toegestane kasgeldlimiet (1)	76	76	76	76
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	529	279	496	49

Indien in meer dan 2 kwartalen achtereenvolgende de kasgeldlimiet wordt overschreden, dient de provincie Groningen hiervan op de hoogte te worden gesteld en door het Dagelijks Bestuur een plan te worden ingediend met maatregelen om overschrijdingen in de toekomst te vermijden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm wordt berekend door een (vastgesteld) percentage van het totaal van de vaste schuld van het Meerschop bij aanvang van het jaar te nemen. Deze norm wordt getoetst aan de

werkelijke vaste schuld positie, waarbij telkens de stand aan het begin van het jaar wordt genomen. Het volgende overzicht brengt de renterisico's voor de vaste schuld in relatie tot de renterisiconorm volgens de Wet fido in beeld.

Omschrijving	Bedragen (x € 1.000)				
	2016	2017	2018	2019	
Basisgegevens					
1a	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0	0
1b	Renteherziening op vaste schuld u/g	0	0	0	0
2	Netto renteherz. Op vaste schuld (1a - 1b)	0	0	0	0
3a	Nieuwe aangetrokken vaste schuld	0	500	0	400
3b	Nieuwe verstrekte lange leningen	0	0	0	0
4	Netto nieuw aangetr. vaste schuld (3a - 3b)	0	500	0	400
5	Betaalde aflossingen	88	588	88	588
6	Herfinanciering (laagste van 4 en 5)	0	500	0	400
7	Renterisico op vaste schuld	0	0	0	0
Renterisiconorm					
8	Stand van de vaste schuld per 1 januari	1.477	1.389	1.301	1.212
9	Het bij Min.Regeling vastgesteld %	20%	20%	20%	20%
10	Renterisiconorm (8 x 9)	295	278	260	242
Toets renterisiconorm					
11	Ruimte (+) c.q. overschrijding (10 - 7)	295	278	260	242

Financiering

Door middel van het onderstaande overzicht wordt inzicht gegeven in de samenstelling, de grootte en de rentegevoeligheid van de opgenomen leningen.

Omschrijving	Bedrag	Gemiddelde rente
Stand per 1 januari	1.212	
Nieuwe leningen	400	
Reguliere aflossingen	-588	
Vervroegde aflossingen		
Rente-aanpassing (oud percentage)		
Rente-aanpassing (nieuw percentage)		
Stand per 31 december	1.024	3,15%

Kengetallen

Bij besluit van 15 mei 2015 is het BBV gewijzigd in verband met de verplichte opnemings van financiële kengetallen in de begroting en jaarstukken.

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. Om dit te bereiken wordt vanuit het BBV voorgeschreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. De andere volgens BBV voorgeschreven kengetallen zijn naar hun aard niet van toepassing voor het Meerschop Paterswolde. Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding wordt uitgedrukt:

De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van de gemeenschappelijke regeling bestaat volgens artikel 42 van het BBV uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

De **structurele exploitatieruimte** vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing) te dekken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en uitgedrukt in een percentage.

Deze kengetallen maken inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeenschappelijke regeling beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Ze geven zodoende inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid.

De **netto schuld** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van het Meerschop Paterswolde ten opzichte van de eigen middelen. De **netto schuldquote** geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossing op de exploitatie

Netto schuldquote		x € 1.000	x € 1.000
		Rekening 2019	Rekening 2018
A	Vaste schulden (cf art. 46 BBV)	1.024	1.212
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	100	99
C	Overlopende passiva (cf. art 49 BBV)	162	46
D	Financiële vaste activa (cf art. 36 lid, s, e en f.		
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	154	91
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	6	2
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)		
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mut. reserv	1.133	924
netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		99,38%	136,80%

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen (is gelijk aan de netto schuldquote)		x € 1.000	x € 1.000
		Rekening 2019	Rekening 2018
A	Vaste schulden (cf art. 46 BBV)	1.024	1.212
B	Netto vlottende schuld (cf. art. 48 BBV)	100	99
C	Overlopende passiva (cf. art 49 BBV)	162	46
D	Financiële vaste activa (cf art. 36 lid, s, e en f.		
E	Uitzettingen < 1 jaar (cf. art. 39 BBV)	154	91
F	Liquide middelen (cf. art. 40 BBV)	6	2
G	Overlopende activa (cf. art. 40a BBV)		
H	Totale baten (cf art. 17 lid c BBV (dus excl. mut. reserv	1.133	924
netto schuldquote (A+B+C-D-E-F-G)/H x 100%		99,38%	136,80%

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin het Meerschapp in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen

Solvabiliteits-ratio			
A	Eigen vermogen (cf art. 42 BBV)	684	661
B	Balanstotaal	2.268	2.162
Solvabiliteit (A/B) x 100%		30,16%	30,57%

Dit kengetal geeft inzicht in het structurele en reële evenwicht van de begroting

Structurele exploitatie-ruimte			
A	Totale structurele lasten	934	957
B	Totale structurele baten	924	924
C	Totale structurele toevoegingen aan de reserves		
D	Totale structurele onttrekkingen aan de reserves		
E	Totale baten	1.133	972
Structurele exploitatieruimte (B-A)+(D-C)/E x 100%		-0,88%	-3,40%